

Als tankstation is de dôme een bizar gebouw. Links onder de dôme kan getankt worden, rechts bevinden zich de horeca- en kantoorruimtes. Boven het dak toeren twee windmolens uit, die energie opwekken.

Tien jaar vechten om een tankrevolutie te bouwen

Green Planet: beste van twee werelden

Groene brandstoffen, zoals biodiesel en groen gas worden nauwelijks aangeboden, omdat er te weinig vraag naar is. En er is weinig vraag naar, omdat er nauwelijks aanbod is. Green Planet wil dit doorbreken. Green Planet is, behalve een tankstation, ook een vergader- en informatiecentrum met een winkel, brasserie en terrassen. Na tien jaar plannen is het eindelijk open.

Volgens Edward Doorten bestaat de wereld van een gemiddeld tankstation uit fossiele brandstoffen, fastfood en haastige passanten. Dat kan anders. Waarom zou je niet duurzame brandstoffen tanken in een tankstation dat z'n eigen energie opwekt en grotendeels energieneutraal is? Waarom niet een uitgebreide tankshop met twee horecagelegenheden, waar de genuttigde broodjes gezonde ingrediënten hebben, waar een binnen- en buitenterras is en een businesscentrum, dat – in het kader van het 'nieuwe werken' – werk- en vergaderruimtes heeft? En wie weet in de toekomst zelfs een educatiecentrum. Met Green Planet wil Edward Doorten een doorbraak forceren. Consumenten nemen weinig duurzame brandstoffen af, omdat er weinig aanbod is. En er is weinig aanbod omdat de afzetmarkt te klein is. Bovendien wordt het weinige aanbod dat er wel is, volgens Doorten niet op de juiste wijze aangeboden.

De trage ambtelijke molens

In 2003 begint Doorten met de ontwikkeling van Green Planet en in 2006 leer ik hem kennen als ik in Hoogeveen luister naar een presentatie van Doorten's tankrevolutie. In mei 2007 sta ik

opnieuw naar hem te luisteren, dit keer in een drassig weiland langs de A28. Op die plaats moet het eerste 'multifuel high convenience' tankstation komen. Daar moet je straks – behalve benzine, diesel en LPG – ook elektriciteit kunnen laden en klimaatneutralere brandstoffen tanken, zoals Blue One 95, FlexiFuel (high blend ethanol), BDnxt30, BDnxt100 (respectievelijk low en high blend diesel) en CNG.

Het plan is schitterend en de opvallende dôme is mooi en wekt ook nog eens energie op met behulp van windturbines. Doorten krijgt de wind in de rug met Al Gore's film 'An inconvenient truth' en het Ministerie van Economische Zaken stelt bijna een miljoen euro subsidie ter beschikking. Ik schrijf daarna nog een paar keer over Green Planet, zoals over het verplichte archeologische onderzoek in 2007. De kosten daarvan moet Doorten betalen en mocht er iets gevonden worden, dan zal hij ook de kosten van een vervolgonderzoek moeten betalen. De kosten daarvan zijn simpelweg niet te voorspellen. Mijn verhalen worden langzamerhand steeds korter, want Green Planet lijkt te verzanden in politiek-ambtelijke luiheid, onverschilligheid en bureaucratie. Ondertussen heeft Doorten een concept vooront-

werp bestemmingsplan gemaakt, vervolgens een voorontwerp bestemmingsplan, daarna een ontwerp bestemmingsplan en tenslotte een definitief bestemmingsplan. Elke fase heeft maanden en maanden geduurd. Zo gaat het ontwerp bestemmingsplan naar maar liefst 24 partijen, waaronder de helft van alle ministeries, de provincie Drenthe en de gemeenten Hoogeveen en De Wolden. Elke partij moet reageren en alles ligt ter inzage, zodat ook de bevolking bezwaar kan maken en de procedures weer opnieuw beginnen. Te elfder ure hebben enkele omwonenden – nota bene aan de andere kant van de A28, die Green Planet vanuit hun huis niet eens kunnen zien, horen of ruiken – hun bedenkingen.

Aan de kant staan is geen optie

De beoogde lokatie is een weiland langs de A28. Als er iets geschikt is om een tankstation te bouwen, dan is het wel een weiland langs een snelweg. Doorten: "De procedures in dit land duren heel lang. Je kunt twee dingen doen: je kunt je er aan ergeren of je kunt je erbij neerleggen en het beste er uit halen. In het eerste geval kun je je plannen nog steeds niet realiseren. Ik ben dus aan de slag gegaan om die procedure te doorlopen.

Green Planet ligt aan de oprit van de A28; daar waar de A28 de N375 elkaar kruisen. Het is mogelijk om de dôme heen te rijden. Personen- en bestelauto's tanken onder de dôme; vrachtauto's tanken aan de buitenkant ervan (links).

De dôme is in het landschap ingepast en daarom niet voorzien van zonnepanelen, maar van sedumplantjes (op de laagste paar meter na). De vetplantjes binden de CO₂-uitstoot, verminderen fijnstof en hebben een waterbufferend vermogen.

Het dak wordt gedragen door een houten spinnenwebachtige constructie. Hout neemt CO₂ op, maar het blijft bijzonder om het als constructiemateriaal bij een brandstofstation te gebruiken.

Vreemd idee: tanken onder een dak van sedumplantjes. In het hart van het houten spinnenweb zijn kleurige glazen panelen aangebracht.

Natuurlijk zijn er momenten geweest dat ik de handdoek in de ring wilde gooien, maar dan zou ik terug bij af zijn. Met lege handen aan de kant blijven staan is in mijn ogen geen optie. We hebben nu eenmaal te maken met een systeem van bestemmingsplanwijzigingen. Daar kun je iets van vinden, maar zo ligt de situatie. Wil je dat veranderen, dan moet je zorgen voor bestuurders, die andere, minder omslachtige wetten maken. Dat is een hele route, die je niet op een achternamiddag regelt".

Maar tien jaar wachten om je plannen te realiseren is ook bizar. "Het voelt ook lang, maar iedereen weet dat daar dit soort termijnen voor staan." Maar je wilde Green Planet in 2007 openen; het is 2013/2014 geworden. "Dat komt omdat ik hier geen ervaring mee had. Je denkt dat als de wethouder en de gedeputeerde enthousiast zijn, dat je dit dan kan regelen. Dat is niet zo. Je moet nog steeds door die procedures heen." Doorten schakelde een adviesbureau in om de dialoog met de provincie op de rit te krijgen. 'Pijnpunten' werden in kaart gebracht, het inrichtingsplan werd ge-

wijzigd, er volgde een studie naar de landschapelijke inpasbaarheid, er werden 3D-visualisaties gemaakt en talloze ambtenaren in Brussel, Den Haag, Assen, Hoogeveen en De Wolden deden hun plasjes over het project. Ze hebben elkaar en Doorten meer dan tien jaar bezig gehouden. Krijg je wel eens complimenten voor je doorzettingsvermogen? Doorten: "Ja, dat hoor ik vaak, vooral van ondernemers. Die vinden dit lastige trajecten en hebben door de regels ook minder lust om te ondernemen. Mensen vinden het knap dat het me gelukt is, want ik heb veel barrières overwonnen".

En dan eindelijk: het resultaat

Maar nu staat het er! Green Planet wil mensen stap voor stap in aanraking brengen met meer duurzame brandstoffen. Het is de bedoeling dat automobilisten straks op een touchscreen het kenteken van hun auto invullen en dan zien of hun auto op één van de meer duurzame brandstoffen kan rijden. Green Planet wil mensen daarin begeleiden. Wellicht kan een intelligente camera door middel van kentekenherkenning zien of een

auto op alternatieve brandstof kan rijden; bij een dergelijk project is de HAN – Hogeschool Arnhem en Nijmegen – betrokken.

Er kunnen nu negen verschillende brandstoffen worden getankt plus de toevoeging AdBlue voor vrachtauto's. Onder de grond liggen drie tanks met twaalf compartimenten. Uiteraard kunnen er ook elektrische auto's worden geladen. Shell levert de reguliere brandstoffen, zoals FuelSave Euro, FuelSave Diesel, V-Power Euro en V-Power Diesel. Shell produceert ook twee revolutionaire brandstoffen: GTL (gas-to-liquid, diesel op basis van aardgas, dat inmiddels bij Green Planet te koop is) en LNG (liquid natural gas, vloeibaar aardgas, onderdeel van een haalbaarheidsstudie). Doorten: "We hebben nog voor tweehonderd jaar aardgas en dat kunnen we van ruwe aardolie niet zeggen, dus dit zijn mooie transitiebrandstoffen". Green Planet koopt CNG (groen gas) bij Attero (voorheen VAM) in. Elke nacht worden treinen vol huisafval bij de vuilverwerkingsinstallaties in Wijster gelost. Attero maakt er groen gas van en levert het via een rechtstreekse leiding aan

Blue One 95, FlexiFuel, DBnext30 en -100 zijn slechts een paar van de alternatieve brandstoffen die bij Green Planet te koop zijn. Aan de andere kant van dit bord hangt een wastafeltje, waar automobilisten na het tanken hun handen kunnen wassen.

Wie niets heeft met alternatieve brandstoffen, kan natuurlijk ook normale fossiele brandstoffen tanken bij Green Planet.

Green Planet. "Het gas dat je hier tankt is dus echt geproduceerd uit huisafval." Daarnaast verkoopt Green Planet FlexiFuel (high blend ethanol, dat bestaat uit een mengsel van tussen de 50 en 85 procent ethanol en 15 procent benzine) en Blue One 95 van Argos (dat 15 procent ethanol bevat). Dit ethanol heeft een hogere concentratie water en de productie ervan vergt minder energie. Er worden twee biodiesels geleverd: BDnxt30, een low blend diesel (tussen de 20 en 50 procent biodiesel en de rest gewone diesel) en BDnxt100, een high blend biodiesel (tussen de 50 en 100 procent biodiesel, aangevuld met fossiele diesel). Door de mix van brandstoffen heeft Green Planet vier brandstofleveranciers: Shell, Tamoil, Argos en

Natuurlijk kun je bij Green Planet ook elektrisch laden.

Groengas CNG (compressed natural gas) is lokaal geproduceerd groen gas, dat Attero naar Green Planet pompt. Doorten: "Het gas dat je hier tankt is geproduceerd uit huisafval".

Wiersma Oliehandel.

Overigens is tegen Doorten door een automobilist, die z'n getankte brandstof liet analyseren aangifte gedaan, omdat Green Planet in de eerste weken na de opening euro loodvrij verkocht zou hebben als E85-ethanol. In het Dagblad van het Noorden zegt Doorten dat hij eind november nog geen E85-ethanol kon krijgen. "Bij nader inzien had ik de pomp gewoon uit moeten zetten. Het is er door alle begindrukte bij ingeschoten. Stom van me", aldus Doorten in het Dagblad van het Noorden.

Bijna energieneutraal

Green Planet is gevestigd in een duurzame dôme, waarbij veel aandacht is uitgegaan naar duurzame bouwmaterialen, energiezuinigheid, toekomstbestendigheid, comfort en aandacht voor het milieu. Doorten is tevreden over het bouwverloop en vindt vooral de spinnenwebconstructie van de

FSC-gecertificeerde houten spanten heel mooi geworden. Het gebruik van hout is bijzonder voor een tankstation. Hout is echter ook duurzaam en heeft CO₂ tot zich genomen. Doorten: "Ik begon met de ruwe lijnen van het project: een energie-neutrale dôme, waarin ik alternatieve brandstoffen zou verkopen. Op het laatst ben je bezig met het haakje aan de muur en de wc-rollhouder, maar gelukkig is het aanvankelijke ontwerp overeind gebleven. Daar ben ik heel trots op". In de loop der jaren zijn er wel veranderingen aan het ontwerp aangebracht. Zo is afgezien van een koolzaadoliegenerator en is er ook geen aard-warmtecentrale gekomen. Doorten: "Het gebouw is heel energiezuinig en we hergebruiken ook nog warmte, dus we hebben niet veel warmte nodig. In plaats van een aardwarmtecentrale halen we met een warmtewisselaar warmte uit de buitenlucht. De rest van de benodigde warmte halen we uit het CNG groengas van Attero". Op het dak

Bij elk tankeiland is een schone voorziening gemaakt (helemaal links in beeld) waar plastic handschoenen zijn te krijgen. Er zijn ook wastafeltjes gemaakt, zodat automobilisten met schone handen op weg kunnen.

Ook nog garagist

De man achter Green Planet is Edward Doorten. In Pesse, iets ten noorden van Hoogeveen en niet ver van de A28 (Zwolle – Groningen), heeft hij een Bosch Car Service garagebedrijf met tankstation. In 1991 neemt hij de benzinepomp en het garagebedrijf – dat achtereenvolgens dealerschappen van Datsun, Subaru en Daihatsu had – van z'n vader over.

Om klanten voor zijn tankstation te winnen, zet hij met vergunning van de voormalige gemeente Ruinen een reclamebord langs de snelweg. Na een gemeentelijke herindeling is de gemeente Hoogeveen niet blij met het reclamebord en vecht tot de Raad van State. Na 3,5 jaar procederen wint Doorten. Als ik hem er naar vraag, wuift Doorten het conflict weg. Oude koeien. Het is immers al zo lang geleden. Volgens mij zegt het iets over het doorzettingsvermogen van Doorten. En tegelijk zegt het ook iets over de lokale overheid. De gemeente Hoogeveen zit een ondernemer uit het eigen dorp dwars op kosten van de gemeenschap. En verliest. Het enige goede van de rechtsgang is dat Doorten sindsdien met de gedachte speelt om het tankstation buiten de dorpskern te verplaatsen: Green Planet is daarvan uiteindelijk

Een kilometerdje verderop ligt het Bosch Car Service garagebedrijf Doorten Pesse. Het oude tankstation was ooit de inspiratie voor Green Planet. Doorten zal het ontmantelen en op de vrijgekomen ruimte een occasionplein maken.

het resultaat. Doorten: "De houdbaarheid op de locatie in Pesse was beperkt. De toestroom van het verkeer was matig, de milieueisen werden en worden steeds strenger, dus om de continuïteit van het tankstation te waarborgen, moest ik nadenken over de volgende stap".

Het tankstation op de oude locatie gaat Doorten nu ontmantelen en op de vrijgekomen ruimte zal hij een occasionplein maken, want dat zouden we bijna vergeten: Doorten is ook nog garagist. "Ja, ik moet twee karren trekken, maar dat lijkt me een mooie uitdaging".

van de dôme liggen geen zonnepanelen, maar groeien sedumplantjes. De vetplantjes binden de CO₂-uitstoot, verminderen fijnstof en hebben een waterbufferend vermogen. Doorten: "Toen ik het project ontwikkelde was zonne-energie ook nog minder 'in swung' dan nu. Bovendien was 'maximale inpasbaarheid in het landschap' een eis van de provincie en dan past een mooi sedumdak beter dan zonnepanelen". Boven de dôme steken twee windmolens uit, die elk 10 kWu opwekken. Green Planet is daarmee niet honderd procent energieneutraal, maar komt in de buurt. Als elektrisch laden en de CNG-compressor geen stroom zouden verbruiken, zou Green Planet waarschijnlijk energieneutraal zijn.

Het beste van twee werelden

Het is bekend dat de marges van de tankstations onder druk staan. Bovendien is het crisis. Zijn automobilisten wel gevoelig voor de (milieu-) voordelen van alternatieve brandstoffen? Doorten: "We doen ons best om de prijsbarrière zo klein mogelijk te houden, maar het verkopen van brandstoffen is een prijsgevoelige omzetgerichte markt met dunne marges. Gelukkig zitten we op een goede locatie en is de prijs door de combinatie met ons flexcenter en de horeca niet meer het allerbelangrijkste argument".

Tanken is niet iets leuks, je krijgt er vieze handen van, het is buiten koud en je tankt alleen omdat je auto vol moet. Doorten kan het tanken zelf niet leuker maken, maar Green Planet maakt er wel een andere ervaring van. "We brengen het tanken

in een andere omgeving met horeca-voorzieningen en vergaderruimtes. De wereld is verslaafd aan olie en we kunnen niet zonder fossiele brandstoffen. De merkidentiteit van Green Planet moet 'het beste van twee werelden' zijn. We leveren dus zowel alternatieve als fossiele brandstoffen. We verkopen hamburgers en Coca-Cola, maar

Op het overdekte buitenterras aan de achterkant van de dôme (met uitzicht op een natuurgebied) is ruimte voor veertig personen. Er is een trampoline en er hangen televisies. Het binnenterras biedt plaats aan 25 personen.

ook biologische Drentse streekproducten. We zijn franchisenemer van Délifrance, maar hebben ook een honderd procent biologische saladebar. Je kunt tanken en snel weer op weg, maar we hebben ook een 'flexcenter' met werk-, vergader- en ontmoetingsruimtes. We brengen die verschillen bij elkaar om het beste van het beste te bieden."

Het beste van twee werelden. Green Planet verkoopt zowel alternatieve als fossiele brandstoffen en zowel hamburgers als biologische Drentse streekproducten. Er is een Délifrance, een Big Burger Bar, een Green Salad Bar, Segafredo-koffie en Kwekkeboom-kroketten.

Het flexcentrum heeft werk- en ontmoetingsruimtes, die vanaf een uur te huur zijn, bijvoorbeeld via het S2M-concept (Seats to Meet), waarbij met maatschappelijk kapitaal is te betalen. Het is ook mogelijk op abonnementsbasis af en toe een kantoor te huren.